

Karolína Zetková

Perun z perspektivy srovnávací religionistiky

Práce Karolíny Zetkové je ukázkou pečlivé shrnující bakalářské práce, která má zajímavý nápad, ale svým záměrem trochu přesahuje síly autorky. Cílem práce je představit tři klasiky srovnávací religionistiky – Maxe Müllera, Georgese Dumézila a Mirceu Eliadeho – a aplikovat jejich přístup na konkrétní božstvo, slovanského Peruna. Nápad samotný je výborný, tematicky se jedná o tu „nejčistší“ a nejklasičtější možnou srovnávací religionistiku. Kdy jindy se hodí sáhnout po komparativní religionistice, než když máme božstvo z tradice, o níž mnoho nevíme? Právě tehdy přeci může právě tato metoda vrhnout světlo do šera. Problém je, že ten úkol je vlastně náročnější, než se zdá. Srovnávací religionistika je totiž zjevně něco, co mohou (nebo spíš mohli) úspěšně provozovat polygloti a polyhistori rozměru tří jmenovaných autorů, jejichž nesmírně široká vzdělanost šla ruku v ruce s vrozenou intuicí, kterou lze těžko jen tak simulovat nebo formálně napodobit.

Přiznám se, že sám úplně nevím, jak bych uspěl, kdybych podobnou práci měl psát. Autorka práce si totiž vytyčila ambiciózní úkol, totiž ukázat, co nám tyto přístupy mohou říct o Perunovi nového, co nevíme z historických dat. Protože pokud by to nic takového neukázala, není jasné, co nám vlastně komparativní metoda dá, že? (to je otázka k diskusi) Ale říct něco úplně nového k relativně prozkoumanému božstvu jakým je Perun, a to z pohledu tří dobře známých religionistů, jejichž díla již byla promyšlena a komentována stovkami akademiků, je vlastně docela těžké, výsledek je, že práce v tomhle směru vychází trochu naprázdno.

Naštěstí cílem bakalářské práce jakožto „začátečnické“ vysokoškolské diplomové práce není představit nějakou novou zcela neotřelou myšlenku, ale spíš předvést, že student ovládá řemeslo vytváření akademického textu. V tomto ohledu práce určitě obstojí, minimálně ve všech formálních ohledech, protože je rozumně členěná, výklad postupuje logicky, je rozvržený vyváženě, pracuje korektně s bibliografickými odkazy a citacemi a je umně obalen úvodem a závěrem. Autorka shrnuje základní teze badatelů a vhodně je neopomene ilustrovat také příklady. Obsahová stránka je již místy poněkud slabší, zvláště pokud jde o nepřesná či zjednodušující shrnutí některých myšlenek, nebo vágní a nicneříkající vyjádření. Nepříliš zřetelné je pak to, co z práce tedy vyplývá, tedy to „nové“ co nám komparativní pohled přinesl k Perunovi.

1) STRUKTURA ARGUMENTACE

Práce je přehledně strukturovaná a je linie výkladu je jasná. Plánovaný rozvrh práce je náležitě naplněný odpovídajícím textovým obsahem.

Hodnocení: 7 bodů z 8.

2) FORMÁLNÍ ÚROVEŇ

Na formální rovině jsem nezaznamenal žádné výraznější chyby. U bibliografie mi chyběl rozsah stran u článků, což bývá obvyklé uvádět.

Hodnocení: 7 bodů z 8.

3) PRÁCE S PRAMENY

Po formální stránce je práce s prameny korektní. U sekce věnované Maxi Müllerovi by možná neškodilo konzultovat alespoň jeden text přímo od Müllera, takto autorka spoléhá na zprávy z druhé ruky a text je pak zpráva z třetí ruky, což vede k nepřesnostem nebo k velmi vágním a nicneříkajícím postřehům jako že v případě úpadku náboženství dle Müllera „jde převážně o nedostatečné porozumění a uznání duchovních perspektiv, a to jak individuálně, tak kolektivně“ (což neznamená vlastně nic, co jsou to „duchovní perspektivy“?).

Hodnocení: 6 bodů z 8.

4) VLASTNÍ PŘÍNOS

Autorka rozhodně představuje originální projekt a statečně bojuje za to, aby dosáhla vlastního přínosu. Vytyčený cíl je ale příliš náročný. Body dávám hlavně za vytyčený plán a upřímnou snahu ho naplnit. Koneckonců, jak se říká, i experiment, který se úplně nepodaří, má svou hodnotu.

Hodnocení: 4 body z 8.

5) OBECNÝ PŘESAHL PRÁCE

Práce je užitečná i pro nespécialistu díky tomu, že představuje komparativní religionistiku a tři slavné badatele a jejich přístupy a ilustruje je na konkrétním božstvu.

Hodnocení: 6 bodů z 8.

Otázky k diskusi:

Celkové hodnocení: $7 + 7 + 6 + 4 + 6 = 30$, tj. **velmi dobře**.

Práce splňuje všechny nároky kladené na bakalářskou práci, oponent ji proto doporučuje k obhajobě se známkou **velmi dobře**.

V Praze dne 28. 8. 2023

Mgr. Jan A. Kozák, PhD.